لە دادگای دەوڵەتی ئیسلامی
چۆن سزای تـاوەنبار ئەدرێت

ئایە ئــەمە ئــەزانیت ؟

نوسەر :
ماموستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

مامۆستا ئوسامە تەوحیدی (شارەزووری)
https://t.me/mamosta_usama_sharazuri
https://t.me/mamosta_osama_sharazwree

بسم الله الرحمن الرحيم

لە دادگای دەوڵەتی ئیسلامی چۆن سزای تاوەنبار ئەدرێت

ئایە ئەمە ئەزانیت ؟

نوسەر:
ماموستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

الدولة الإسلامية
خلافة على منهاج النبوّة

١٤٤٧ هـ

ڕەحمــەتی دادگای شــەرعی لەسەر تۆمەتباران بەپێچەوانەی مەحکەمە عەلمانیـە کوفرییەکان

یەکەم

حەدی شەرعی لەسەر تۆمەتبار جێ بەجێ ناکرێت گەر تۆمەتەکە لەسەر بەبەڵگەی قەطعی یەکلا نەبـێتەوە **پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم قال : «ادْفَعُوا الْحُدُودَ مَا وَجَدْتُمْ لَهُ مَدْفَعًا»** (ادرؤوا الحدود بالشبهات) أخرجه الترمذي في كتاب الحدود 1344

حەد لەســەر تۆمـەتبار لابەن بەبونی گــومان ونەبونی بەڵگــەی قطـعی لەسەر تۆمەتبارکردنی .

ماعــز هات بۆلای پێغەمــبەر صلی الله علیه وسلم بەزمــانی خۆی وتی زینام کردووە پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم ڕووی لێ وەرگێڕا کاتێ ماعز هەر دووبارەی دەکردەوە پێغەمبەر فەرمووی «**أبِك جنون؟... لعلك قبَّلت أو غمزت أو نظرت**» ئایا تۆ شێت بویتە ؟ لەوانەیە تەنها ماچت کردبێت یان چاوت لێداگرتبێت یان سەیرت کردبێت. أخرجه البخاري (6824).

ئەمانە هەمووی هەوڵی رسول الله صلی الله علیه وسلم بوە بۆئەوەی حەدەکەی لەسەر لابات وبەگومان حەدی لەسەر جێ بەجێ نەکات بۆیە رسول الله صلی الله علیه وسلم تەنها بەاقرارِی ماعز حەدی نەچەسپاند بەڵکو پرسیاری لەگەلەکەی ماعز کرد وەک ئیمام موسلم گێڕاویەتیەوە دەفەرموێت فأرسل رسول الله صلی الله علیه وسلم إلى قومه، فقال: «**أتعلمون بعقله بأسا؟ تنكرون منه شيئا؟**»

ئایا ئەم کابرایە هیچ کێشەیەکی ئەقڵی هەیە کەئێوە بەنکۆڵی لێ بکەن ؟ وتیان ئەو لەهەمووومان ئاقڵتر و داناترە ئەوەندەی ئێمە پێی ئاگادارین

کەواتـــا دادگای شەرعی کاتێ حەد جێ بەجێ دەکات کەدڵنیابێتەوە لەهەموو ڕوانگەیەکەوە کەئەو کەســـە بەفعلی ئەو کارەی ئەنجام ـداوە

دووەم

دادگای شەرعی ڕاستەوخۆ بەدواچون ناکات لەسەر تاکەکان بەڵکو تەوبە بکەن وبگەڕێنەوە بۆلای الله

أبو أُمامة گێڕاویەتیەوە دەفەرموێت رسول الله صلى الله عليه وسلم لەمزگەوت دانیشتبوو ئێمەش لەدەوری بووین پیاوێک هات وتـی من حەدێکم پێشێل کردووە حەدم لەسەر جێ بەجێ بکە پێغەمـبەر صلى الله عليه وسلم بێ دەنگ بوو کابرا دووبارە وتی حەدم لەسەرە حەدم لەسەر جێ بەجێ بکە پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم بێ دەنگ بوو کاتی نوێژ هات نوێژمان کرد پیاوەکە بەدوای پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم کەوت وتی حەدم لەسەرە حەدم لەسەر جێ بەجێ بکە پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم پێی فەرموو ئایا کاتێ لەماڵەوە دەرچوی بەجوانی دەستنوێژت هەڵگرت ؟ پیاوەکە وتی بەڵێ ئەی پێغەمبەری الله صلى الله عليه وسلم پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرمووی لەگەڵ ئێمە نوێژت کرد؟ پیاوەکە وتی بەڵێ پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرمووی الله لە جێ بەجێکردنی حەدەکەت خۆشبوو لەڕیوایەتێکی تردا لەتاوانەکەت خۆش بوو .

هەر بۆیە دەوڵــەتی ئیســیلام لە کتاب ـی **مجموع رسائل وأبحاث مكتب البحوث والدراسات - الـدولةالإسـلامية** وتەی زانایان دەهێنتەوە کە گـەر کەسێ ناوی جۆری تاوانەکەی نەهێنا قازی شەرعی پرسیاری لێ ناکات کەچی تاوانێکی ئەنجام ـداوە

ئایــا ئەم ڕەحمـەتە لەچی قانونێکی دوونیادا هەیە

سێیەم

دەوڵــەتی ئیسلامی جاسوسی ناکات بەسەر موسڵمـانانەوە تا تاوانێکیان لێ ببینێت بۆئەوەی حەدیان لەسەر جێ بەجێ بکات

پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم بەهزال ـی فەرموو کاتێ کەهەزال ماعزی هێنا بۆلای پێغەمبەر بۆئەوەی ماعز بڵێت زینام کردووە پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم پێی فەرموو: «**يا هَزَّال، لو سترته بردائك لكان خيرًا لك**»

ئەی هەزال گــەر ئەم کارەت بۆ ماعز پۆشی بایە خێرتر و وچاکتر بوو بـۆت

أخرجه أبو داود (4377)، والنسائي في الكبرى (7234)، وأحمد (21890)، والحاكم (8080)، وقال: "هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه"

بەڵکـو ئیمام مالک لەموطأ (2375) ئـەیگێڕێتەوە کە هەزال ماعزی هێنا بۆلای ئەبو بکر ئەوەبوو ئەبو بکر بەهەزالی فەرموو ستری بکە وبۆی بپۆشە هێنای بۆلای ئیمام عمر ئیمام ـی عمریش هەمان شتی وتەوە وفەرمانی بەهەزال کرد کەماعز ستربکا

ئائـەمەیە ڕەحمـەتی دادگای دەولــەتی ئیســلامی ئەی عەلمانیەکان سەیرێکی زیندانەکانی خۆتان بکەن و سەیرێکی ئەم ڕووداوانەش بکەن

ئەی هەزال گــەر ئەم کارەت بۆ ماعز پۆشی بایە خێرتر و وچاکتر بوو بـۆت

أخرجه أبو داود (4377)، والنسائي في الكبرى (7234)، وأحمد (21890)، والحاكم (8080)، وقال: "هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه"

بەڵکـو ئیمام مالک لەموطأ (2375) ئـەیگێڕێتەوە کە هەزال ماعزی هێنا بۆلای ئەبو بکر ئەوەبوو ئەبو بکر بەهەزالی فەرموو ستری بکە وبۆی بپۆشە هێنای بۆلای ئیمام عمر ئیمام ـی عمریش هەمان شتی وتەوە وفەرمانی بەهەزال کرد کەماعز ستربکا

ئائـەمەیە ڕەحمـەتی دادگای دەولـەتی ئیسـلامی ئەی عەلمانیەکان سەیرێکی زیندانەکانی خۆتان بکەن و سەیرێکی ئەم ڕووداوانەش بکەن

چوارەم

توندی دادگای شەرعی لەگەڵ شـاهێد حاڵەکان قازی پێش ئەوەی حەد جێ بەجێ بــکات سەیری مەرجەکان دەکات بۆکەسانی شاهێد حاڵ

١- شاهیدی کافر وفاسق وەرناگیرێت لەسەر تۆمەتبـار

٢- شاهیدی کەسی دوژمن بەتۆمەتبار وەرناگیرێت

جاگەر شاهیدەکان ئەومەرجانەی تێدابوو شاهیدیان ڕەد ئەکرێتەوە تەنانەت بۆ شاهیدی لەسەر تۆمەتی زینا چوار شاهیدی ڕاستگۆ و عدل ـی پێویستە کەڕووداوەکە وەک خۆی بەتەفسیل بگێڕنەوە وتەکانیان هەموی وەک یەک بێت ئەم مەرجە قورسانە هەمووی دانراوە لەپێناو پاراستنی شکۆی مرۆڤایەتی

پێنجەم

گەر حەد چەسپا لەسەر کەسێ بەبەڵگەی قطعی ئەوا دەبێت دەمچاوی کەسەکە پارێزراو بێت لە لێدان پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم ـدەفەرموێت «**إذا قاتل أحدكم فليجتنب الوجه**»بخاری ومسلم

شەشەم

حەد جێ بەجێ ناکرێت لەسەر ئافرەتی دووگیان تا حەمل دائەنێت وە لەسەر ئافرەتی زەیسان تاپاک ئەبێتەوە

ئافرەتێکی غامدی هات بۆلای رسول صلى الله عليه وسلم وتی ئەی رسول الله صلى الله عليه وسلم زینام کردووە پاکم کەرەوە پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم ڕەدی کردەوە بەیانی دیسان هاتەوە هەمان شتی وتەوە وتی ئەی پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم بۆ ڕەدم دەکەیتەوە هەروەک چۆن ماعزت ڕەد کردەوە والله من

دووگیانم بەو زینایە پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرمووی بڕۆ تا منداڵەکەت دەبێت کاتێ منداڵەکەی بوو هاتەوە وتی ئەوە منداڵەکەم بوو پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرمووی بڕۆ شیری بەرێ تالەشیر ئەبڕێتەوە ڕۆشتەوە دوای ئەوەی منداڵەکە لەشیر بڕایەوە منداڵەکەی هێنا پارچەیەک نانی بەدەستەوەبوو گوتی ئەی پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم ئەوەتا لەشیر بڕاوەتەوە ونان دەخوات پاشان پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم منداڵەکەی یا بەپیاوێ لەموسڵمانان وپاشان فەرمانی کرد چاڵێکی بۆهەڵکەنن تائاستی سنگی ئافرەتەکە وپاشان فەرمانی کرد ڕەجمی بکەن .أخرجه مسلم (1695).

حەوتەم

لـەپاش جێ بەجێکردنی حەد لێخۆشبون بۆحەد لێدراو هەیە

پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم ـدەفەرموێت «**ومن أصاب من ذلك شيئًا فعوقب به فهو كفارته، ومن أصاب من ذلك شيئا فستره الله عليه، إن شاء غفر له، وإن شاء عذبه**»

هەرکەسێ ئەوتاوانانە ئەنجام بات وسزاکەی وەربگرێت لەدوونیادا ئەوا ئەبێتە کەفارەتی تاوانەکەی وەهەرکەسێ ئەوتاوانانە بکات وە الله بۆی بپۆشێت ئەوا لای الله یە بیەوێ لێی خۆشەبێت و بشیەوێ سزای ئەیات . أخرجه البخاري (6784)، ومسلم (1709).

هەشتەم

داوای لێخۆشبون ئەکرێت بۆئەوکەسەی حەدی لەسەر جێ بەجێکراوە

دزێکیان هێنا بۆلای پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم دەستی بڕی وپاشان فەرمانی بەدزەکە کرد استغفار بکات کاتێ دزەکە استغفاری کرد **پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم دوعای بۆکرد** «**اللهم تب عليه**» پەروەردگارم تەوبەی لێ قبوڵ بکە

أخرجه أبو داود (4380)، وابن ماجه (2597)، وأحمد (22508). وفي حاشيته: "صحيح لغيره".

نـۆيەم

نابێت نەفرەت ودوعای شەڕ لەوکەسە بکرێت کەحەدی لەسەر جێ بەجێ کراوە وەک ئەوپیاوەی حەدی ئارەق خواردنەوەی لەسەر جێ بەجێکرا پیاوێ وتی نەفرەتی الله ـی لێ بێت پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرمووی «**لا تلعنوه؛ فوالله ما علمت إنه يحب الله ورسوله**» نەفرەتی لێ مەکە والله ئەوکەسە الله ورسولەکەی خۆشەوێ

دەیەم

بەجێ بەجێکردنی حەدەکان ڕەحمـەت ـی الله دادەبەزێت بۆسەر مرۆڤ وەک **پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم فەرموویەتی (إقامة حد بأرض خير لأهلها من مطر أربعين ليلة)** حەدێکی الله جێ بەجێ بکرێت لەخاکێکدا باشترە بۆخەڵکەکەی لەوەی چل شەو باران ببارێت . النسائي في سننه الصغرى (8/68)

بـەحدی ڕیـدە دین پارێزراو دەبێت بەحــدی زیــنا شەرەف وناموس پارێزراو دەبێت بەحدی بوهتانکردن بۆ داوێن پاکان وحــەدی چەتــەکان و حەدی ساحیر کۆمەڵــگا سەلامەت ئەبێت بـەحەدی ئارەق خۆر ئەقڵ پارێزراو ئەبێت بەحــدی لیواط کۆمەڵگا لەلادانی جنسی پارێزراو ئەبێت بەقــیصاص ژیــان خۆشگوزەران ئەبێت

بــەڵام بەقــانونی شیرکی عەلمانی منداڵ بێ دایک وباوک ئەبێت دایک وباوک بەبێ تاوان زیندانـی ئەکرێن بەدڕەوشــتی وزینا و خراپکاری و کــوفر وبێ دین کۆمەڵـگە پڕ ئـەکـات الله تعالی پەنامان بـات

قال الله سبحان تعــالى

﴿ أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴾

[سورة المائدة: 50]

ئایــا ئێوە یاسا وحوکم ـی نەفامیتان دەوێ کێ هەیە حوکم ـی وەکـ حوکم ـی الله باشتر وچاکتر بێت بۆگەلێکـ کەخاوەن یەقین بێت

الحمد لله رب العالمين